

Sabiedrības integrācijas
fonds

Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbības pārskats par 2015. gadu

---

Šis materiāls „Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbības pārskats par 2015.gadu” ir izstrādāts ar Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Latvijas valsts finansiālu atbalstu, projekta „Atbalsts biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbībai – solis uz stiprāku pilsonisko sabiedrību” ietvaros. Par „Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbības pārskats par 2015.gadu” saturu atbild biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”.

Projektu finansiāli atbalsta Islande, Lihtenšteina un Norvēģija. Programmu finansē EEZ finanšu instruments un Latvijas valsts.

www.sif.lv I www.eegrants.lv I www.eegrants.org

APSTIPRINĀTS
biedru sapulcē
2015.gada 27.decembrī

Biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbības pārskats par 2015. gadu

Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” (turpmāk tekstā – LKNDz) dibināta 2009.gada 24.oktobrī, reģistrēta Biedrību un nodibinājumu reģistrā 2009.gada 2.decembrī.

Biedrības mērķis: veicināt iekļaujošas sabiedrības attīstību un vienlīdzīgu iespēju nodrošinājumu ikvienam sabiedrības loceklim, veidojot labvēlīgu vidi sabiedrībā neatkarīgas dzīves īstenošanai cilvēkiem ar invaliditāti, sekmējot cilvēku ar invaliditāti vajadzībām un tiesībām atbilstošas efektīvas pakalpojumu sistēmas izveidi.

Biedrības izpildinstitūcija ir valde, 3 valdes locekļu sastāvā.

Biedrības darbība tiek organizēta saskaņā ar biedrības Līdzdalības stratēģiju 2020.

Darbības virzieni pārskata gadā:

- Interesu aizstāvība;
- Sabiedrības izpratnes veicināšana;
- Pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti attīstīšana;
- Cilvēku ar invaliditāti un viņu ģimeņu spēcīnāšana un izpratnes veicināšana.

Biedrības darbu cilvēku ar invaliditāti interešu aizstāvības jomā īsteno Stratēģiskās līdzdalības padome.

Pārskata periodā ir bijušas 12 stratēģiskās līdzdalības padomes tikšanās reizes.

Biedrība ir biedrs *European Community Living Coalition*.

Biedrība „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” ir *Eiropas Aprūpes Sertifikāta* valdes pilntiesīga locekle.

Biedrība ir *Eiropas pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti sniedzēju organizācijā (EASPD)* pilntiesīgs biedrs, *Inclusive living* patstāvīgās komitejas locekle.

Biedrībai ir sabiedriskā labuma organizācijas statuss.

Interešu aizstāvība

I. Interešu aizstāvība nacionālā līmenī

Darbs LR Labklājības ministrijas padomēs un darba grupās:

- Pārskata periodā LKNDz, sniedzot atzinumu par Bērnu ar funkcionāliem traucējumiem vajadzību izvērtēšanu, ir bijusi viena no organizācijām, kura iniciējusi LR LM darba grupas izveidi, lai pārstrādātu iepirkuma ietvaros izstrādāto metodiku, kura tika atzīta par nepiemērotu bērnu ar funkcionāliem traucējumiem vajadzību izvērtēšanai. LKNDz pārstāvji ir piedalījušies visās darba grupas tikšanās reizēs. Izstrādātā metodika ir pieejama Labklājības ministrijas mājas lapā.
- Biedrība ir LR Labklājības ministrijas pārraudzībā esošās „Sociālo pakalpojumu attīstības padomes” locekle. Biedrība padomē pārstāv nevalstiskās cilvēku ar invaliditāti interešu aizstāvības organizācijas. 2015.gadā ir notikušas trīs padomes sēdes. LKNDz valdes priekšsēdētāja ir piedalījies visās padomes sēdēs.

Tikšanās LR Labklājības ministrijā par dažādiem jautājumiem:

- Pēc LR LM uzaicinājuma LKNDz pārstāvji piedalās tikšanās reizēs, kurās tiek noteikts Dienas aprūpes centru, Grupu dzīvokļu un Specializēto darbnīcu pakalpojumu saturs un grozs. LKNDz pārstāvji sniedz ieteikumus minēto pakalpojumu satura un groza noteikšanai.
- Iniciēta tikšanās ar LR Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta, Bērnu un ģimenes politikas departamenta, Sociālās iekļaušanas un sociālās darba politikas departamenta pārstāvjiem, lai apspriestu Pakalpojuma bērnu un jauniešu ar funkcionāliem traucējumiem neatkarības veicināšanai nodrošināšanas iespējas jaunajā ES Struktūrfondu plānošanas periodā.
- Tikšanās ar LR Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta pārstāvjiem par dzīves kvalitātes izvērtēšanas metodēm un instrumentiem, kā arī sociālo pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti piešķiršanas iespējamajiem izvērtēšanas instrumentiem.
- Trīspusējā konsultatīvā tikšanās Labklājības ministrijā par dzīves kvalitātes nodrošināšanu bērniem un jauniešiem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem VSAC „Rīga”. Tikšanās organizēta pēc LKNDz pieprasījuma, pamatojoties uz veikto dzīves kvalitātes izvērtējumu.

Dalība Invalīdu Lietu Nacionālajā Padomē

LKNDz nav ILNP locekle. ILNP sēdes ir atvērtas, un LKNDz uz katru sēdi delegē pārstāvi.

- 2015.gadā ir LKNDz pārstāvji ir piedalījušies trīs ILNP sēdēs.

Sadarbība ar LR Saeimu

- 11.02.2015. „Latvijas Kustības par neatkarīgu dzīvi” valdes priekšsēdētāja un biedrības valdes locekle T.Vahļina pēc Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas uzaicinājuma piedalījās LR Saeimas sociālo un darba lietu komisijas sēdē, kurā tika skatīti jautājumi saistībā ar jauno sociālo politiku – sabiedrībā balstītu pakalpojumu attīstības perspektīva un deinstitucionalizācijas procesa efektīva īstenošana. Valdes priekšsēdētāja puda biedrības viedokli par efektīva deinstitucionalizācijas procesa nodrošināšanas galvenajiem aspektiem un iespējamajiem izaicinājumiem.

Dalība Nevalstisko organizāciju un LR Ministru kabineta memoranda padomē

- LKNDz ir Nevalstisko organizāciju un LR Ministru kabineta memoranda padomes locekle. LKNDz deleģētie pārstāvji pārskata periodā ir piedalījušies 6 LR Ministru kabineta memoranda padomes sēdēs.

Dalība Rīgas domes Personu ar invaliditāti Nevalstisko organizāciju konsultatīvās padomes sēdēs

- LKNDz ir Rīgas domes Personu ar invaliditāti konsultatīvās padomes locekle. LKNDz deleģētie pārstāvji pārskata periodā ir piedalījušies 3 Rīgas domes Personu ar invaliditāti konsultatīvās padomes sēdēs.

2015 .gadā sniegtie atzinumi

- Atzinums par biedrības „Sustento” izstrādāto „Latvijas situācijai piemērots deinstitucionalizācijas ieviešanas modeļa aprakstu” (atzinums izstrādāts pēc Labklājības ministrijas lūguma).
- Atzinums par Bērnu ar funkcionāliem traucējumiem vajadzību izvērtēšanas metodiku (atzinums izstrādāts pēc Labklājības ministrijas lūguma).
- Atzinums par dokumenta projektu Ministru kabineta noteikumi „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem”.

Dzīves kvalitātes izvērtēšana

- LKNDz veic regulāru dzīves kvalitātes izvērtēšanu Valsts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centros. Pārskata periodā ir veiktas 4 izvērtēšanas - VSAC “Rīga”, VSAC “Latgale”, VSAC “Kurzeme”, VSAC “Zemgale”. Par katru izvērtēšanu ir sagatavots un iesniegts Labklājības ministram U.Auguļa k-gam atzinums.

Dažādas interešu aizstāvības aktivitātes

- Darbs ar normatīvo dokumentu projektiem. Katru nedēļu tiek sekots līdzi VSS uzsauktajiem normatīvo dokumentu projektiem.

Dalība ES Prezidentūras pasākumos

2015.gadā LKNDz deleģētie pārstāvji ir piedalījušies ES Prezidentūras pasākumos, kuri ir bijuši saistīti ar invaliditātes jautājumiem:

- ES Prezidentūras NVO forums;
- Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas ārkārtas sēde;
- Konference „Deinstitutionalizācija un sociālās aprūpes politikas attīstība Eiropā” (pēc Labklājības ministrijas uzaicinājuma).
- LV Presidency High Level Meeting on Disability (pēc Labklājības ministrijas uzaicinājuma).

Izpratnes veicināšana

Prezentācijas konferencēs un semināros

2015.gadā LKNDz valdes priekšsēdētāja un stratēģiskās līdzdalības darba grupas pārstāvji pēc dažādu organizāciju un institūciju uzaicinājuma ir sagatavojuši un prezentējuši sekojošas tēmas:

- Latvijas māsu asociācijas ikgadējā konference, LKNDz prezentācija „Sabiedrībā balstītu pakalpojumu loma efektīvai cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem iekļaušanai sabiedrībā”;
- Nordic ALS/MND Konference, LKNDz prezentācija „Sociālo pakalpojumu loma cilvēku ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes nodrošināšanā”;
- Ziemeļvalstu rehabilitācijas kongress, LKNDz prezentācija „Experience of transition from childhood to adulthood in Latvia”;
- Velku biedrības ikgadējā vecāku konference, LKNDz pārstāvji vada konferences dienu, kura ir veltīta tēmai „Pāreja uz sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem. Nākotnes perspektīva mūsu bērniem”;
- Biedrība „Vecāki kopā”, LKNDz pārstāvji vada semināru „Divi aktuāli jēdzieni: deinstitutionalizācija un sabiedrībā balstīti pakalpojumi. Kas būtu jāņem vērā pašvaldībām”;
- LR Labklājības ministrijas konference „Deinstitutionalizācija un sociālo pakalpojumu attīstība”, LKNDz prezentācija „Atbalsta konsultatīvais pakalpojums bērnu un jauniešu ar invaliditāti neatkarības veicināšanai”.

Mācību kursi

- Mācību kurss „Vadlīniju normalizācijas principa ieviešanai”, sadarbībā ar Labklājības ministriju noorganizēti un pasniegti 3 mācību kursi (katrs kurss trīs dienas) Valsts sociālo aprūpes centru vadošajam personālam;
- Pēc Jelgavas sociālo lietu pārvaldes pasūtījuma mācību seminārs “Darbs ar personām, kurām ir dziļi garīga rakstura traucējumi” (8 stundas).

LKNDz organizētas konferences un semināri

- Sadarbībā ar Eiropas pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti sniedzēju asociāciju (EASPD) noorganizēts seminārs – kapacitātes celšanas pasākums par Eiropas Semestri. Pasākumā piedalās uzaicinātās jomas nevalstiskās organizācijas un tiek izstrādāti ieteikumi valdībai;

- Projekta „Jauna un inovatīva pakalpojuma attīstība bērnu un jauniešu ar invaliditāti veicināšanai” ietvaros noorganizēts noslēguma pasākums par izstrādāto un aprobēto atbalsta pakalpojumu bērniem un jauniešiem ar invaliditāti neatkarības veicināšanai;
- Seminārs „Neatkarīga dzīve sabiedrībā un deinstitucionalizācijas process – mīti un realitāte.”.

ECC – Eiropas aprūpes sertifikāts

LKNDz ir tiesības izsniegt Latvijā Eiropas aprūpes sertifikātu. LKNDz ir vienīgais ECC vadošais partneris Latvijā. LKNDz ir pilntiesīga ECC valdes locekle ar balsstiesībām.

Tiek pieņemti eksāmeni kandidātu grupām, atbilstoši pieprasījumam.

Sadarbība ar izglītības iestādēm un augstskolām

2015. gadā ir noslēgti sadarbības līgumi ar Rīgas Stradiņa universitāti un Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledžu par sadarbību un prakses vietu nodrošināšanu.

- Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas Stradiņa koledža, pieredzes apmaiņas vizītes, vieslekcijas, prakses vietu nodrošināšana sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes topošiem speciālistiem;
- Rīgas Stradiņa Universitāte, prakses vietas ergoterapijas studentiem, vieslekcijas;
- LU Pedagoģijas fakultātes studenti, pieredzes apmaiņas vizītes, vieslekcijas;
- Rīgas 5.speciālās skolas pedagoģiskais personāls, pieredzes apmaiņas vizīte.

Pieredzes apmaiņas vizītes, starptautiskas

2015. gadā ir uzņemtas vairākas starptautiskas delegācijas, kuras ir iepazīstinātas ar LKNDz interešu aizstāvības darbu, īstenotajām aktivitātēm deinstitucionalizācijas kontekstā un LKNDz izveidotajiem un sniegtajiem pakalpojumiem.

- Moldāvijas pašvaldību un nevalstisko organizāciju pārstāvju vizīte, The Council of Europe Office in Moldova, programma “Confidence Building Measures across the Nistru / Dniester River”;
- Norvēģijas pakalpojumu sniedzēju vizīte;
- Vācijas organizācijas IB-Behindertenhilfe pārstāvju vizīte;
- Eiropas pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti sniedzēju asociācijas (EASPD) izpilddirektora un viceprezidentes vizīte;
- Zviedrijas habilitācijas speciālistes vizīte.

Pieredzes apmaiņas vizītes, nacionālās

2015.gadā ir nodrošinātas pieredzes apmaiņas iespējas un informatīvās tikšanās pašvaldību pārstāvjiem, dažādu institūciju pārstāvjiem, nevalstisko organizāciju pārstāvjiem, tai skaitā:

- Ogres novada pašvaldībai;
- Mēmeles un Neretas pašvaldībām;
- VSAC „Latgale” pārstāvjiem;

- Jelgavas sociālo lietu pārvaldes pārstāvjiem;
- Nevalstisko organizāciju pārstāvjiem no Ogres, Dobeles, Siguldas, Jūrmalas, Ventspils, Liepājas, Madonas, Rīgas u.c.;
- Vecāku atbalsta grupas;
- Rīgas Sociālo dienestu pārstāvji;
- Rīgas domes Labklājības departamenta pārstāvjiem;
- Labklājības ministrijas darbiniekiem.

Biedrības publicitātes pasākumi

1. Aktuālākā informācija regulāri tiek papildināta biedrības mājas lapas www.lkndz.lv sadaļā „Aktualitātes”.
2. Preses relīzes par biedrības darbības aktualitātēm (5 preses relīzes).
3. Intervija „Radio 4” par pakalpojumiem cilvēkiem ar smagiem garīga rakstura un kompleksiem funkcionāliem traucējumiem.
4. Intervija „Radio 4” par atbalsta pakalpojumu bērniem un jauniešiem ar invaliditāti neatkarības veicināšanai.
5. Dalība Radio raidījumā „Dzīves virtuve” par dienas aprūpes centra pakalpojumu.
6. Publikācijas reģionālajā presē.

Cilvēku ar invaliditāti un viņu ģimeņu spēcināšana un izpratnes veicināšana.

1. Pārskata periodā ir notikušas regulāras tikšanās ar cilvēkus ar invaliditāti pārstāvošām nevalstiskajām organizācijām, kurās ir popularizēta LKNDz darbība un veikts izpratnes veicināšanas darbs.
2. LKNDz pārstāvji piedalījušies vairākās nometnēs, kurās tikušies ar bērnu un jauniešu ar invaliditāti vecākiem, iepazīstinot dalībniekus ar interešu aizstāvības darbu un skaidrojot deinstitucionalizācijas konceptu, kā arī iepazīstinot ar sociālo pakalpojumu klāstu un saturu.
3. Noorganizēti divi vecāku forumi:
  - Forums Jelgavā, Zemgales reģiona vecākiem, kuri rūpējas par bērniem/jauniešiem ar invaliditāti,
  - Forums Ventspilī, Kurzemes reģiona vecākiem, kuri rūpējas par bērniem/jauniešiem ar invaliditāti.

Pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti

- Dienas aprūpes centrs cilvēkiem ar smagiem un dziļiem garīga rakstura un multifunkcionāliem traucējumiem (19 klienti);
- Grupu dzīvokļa pakalpojums cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem (14 klienti);

- Atbalsta konsultatīvais pakalpojums bērniem un jauniešiem ar funkcionāliem traucējumiem (132 klienti);
- Ģimeņu darbnīcas. Sniegtas konsultācijas ikdienas palīglīdzekļu izgatavošanā un alternatīvās komunikācijas palīgmateriālu izgatavošanā (68 dalībnieki).

Starptautiskā sadarbība

2015.gada aprīlī LKNDz uzņēma Vācijas organizācijas IB-Behindertenhilfe pārstāvjus un turpina metodisko darbu inovatīvu aspektu ieviešanai sociālos pakalpojumos.

LKNDz 2015.gada maijā piedalās Eiropas Pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti sniedzēju asociācijas (EASPD) organizētā starptautiskā konferencē „Persons with Disabilities in Employment: Inclusion through Jobs – Making It Real”, Horvātijā, Zadarā. Vienlaikus ar konferenci notika EASPD ģenerālā asambleja un organizācijas komiteju tikšanās, kurās LKNDz piedalījās kā EASPD pilntiesīga dalīborganizācija.

2015.gada jūlijā LKNDz pārstāvji piedalās pieredzes apmaiņas vizītē pie organizācijas AIAS Bologna, Boloņā, Itālijā. Pieredzes apmaiņas vizītes apkopojums pieejams biedrības mājas lapā.

2015.gada. jūnijā četri LKNDz jaunieši piedalījās starptautiskā jaunatnes projektā "In the Eyes of the Beholder ", Īrijā, Korkā. Kustību šogad pārstāvēja trīs divi ar invaliditāti un divi brīvprātīgie jaunieši.

2015.gada oktobrī biedrības delegācija 6 personu sastāvā apmeklēja Vācijas partnerorganizāciju IB-Behindertenhilfe un piecu dienu vizītē iepazīstas ar pakalpojumu spektru, kurš tiek nodrošināts cilvēkiem ar invaliditāti Vācijā.

2015.gada oktobrī LKNDz deleģētie pārstāvji piedalās Eiropas Pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti sniedzēju asociācijas (EASPD) organizētā starptautiskā konferencē „Ceļā uz iekļaujošu izglītību”, Zalcburgā, Austrijā un EASPD ģenerālā asamblejā.

2015.gada oktobrī LKNDz deleģētie pārstāvji piedalās Eiropas Pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti sniedzēju asociācijas (EASPD) organizētās mācībās par sociālās politikas veidošanu starptautiska projekta ietvaros.

2015.gada novembrī dalība Mācību kursā par Bliss sistēmu un tās pielietošanu, Zviedrija.

2015.gada decembrī dalība Eiropas Pakalpojumu cilvēkiem ar invaliditāti sniedzēju asociācijas EASPD Policy Impact Group Seminarā „How the European Semester can help to implement the UN CRPD”, Brisele.

Projekti

1. Projekts „Atbalsts biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” darbībai – solis uz stiprāku pilsonisko sabiedrību”. Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta Programmas „NVO fonds” apakšprogrammas „Nevalstisko organizāciju darbības atbalsta programma”. Projekts īstenots no 01.08.2013. – 31.12.2015.
2. Projekts „Jauna un inovatīva pakalpojuma attīstība bērnu un jauniešu ar invaliditāti neatkarības veicināšanai” Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta programmas „NVO fonds” apakšprogramma, „Nevalstisko organizāciju projektu programma”. Projekts īstenots no 01.01.2014. -31.12.2015.
3. Starptautiskās sadarbības projekts ar Internationaler Bund (IB). „Aufbau Einer Anlauf-, Beratungs- und Tagesstätte in Riga / Lettland”. Projekts tiek īstenots no 01.10.2014.- 30.09.2016.